

INFORMACIJA O IZVOZU OPASNOG OTPADA IZ FEDERACIJE BIH ZA 2022. GODINU

Razvoj industrijske proizvodnje za posljedicu ima generisanje sve većih količina neopasnog i opasnog otpada, a samim tim i sve veći obim prekograničnog transporta opasnog i drugih vrsta otpada. Zbog toga se Bosna i Hercegovina, kao i druge države svijeta, suočava sa izazovima zbrinjavanja kako opasnog, tako i ostalih vrsta otpada.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma na osnovu Odluke o ratifikaciji Konvencije o kontroli prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovom odlaganju („Službeni glasnik BiH“, broj: 31/00)– Bazelska konvencija i Odluke o uslovima prekograničnog prometa opasnog otpada u skladu sa konvencijom o kontroli prekograničnog kretanja opasnih otpada i njihovu zbirnjavanju („Službeni glasnik BiH“, broj: 83/16) je ovlaštena institucija za prekogranični promet opasnog i drugih vrsta otpada, tj. uvoz, izvoz i tranzit otpada u Federaciji Bosne i Hercegovine na ekološki prihvatljiv način. Prekogranični promet i prikupljanje opasnog otpada na području Federacije BiH je regulisano Zakonom o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 33/03, 72/09 i 92/17) i Pravilnikom o prekograničnom prometu otpada („Službene novine Federacije BiH“, broj: 7/11, 39/15, 25/19 i 19/21).

U skladu sa ciljevima Bazelske konvencije (Bosna i Hercegovina je potpisnica od 2000. godine), a nastojeći zaštititi ljudsko zdravlje i okoliš od štetnih uticaja, te duboko svjesni moguće štete koju opasni otpad i druge vrste otpada mogu nanijeti ljudskom zdravlju i okolišu, Federalno ministarstvo okoliša i turizma posvećuje iznimnu pažnju pitanju njihovog prekograničnog prometa i zbrinjavanja. Sve s konačnim ciljem Konvencije prema kojem države trebaju osigurati da proizvođač otpada udovolji svojim obavezama u pogledu prijevoza i odlaganja opasnog otpada i drugih vrsta otpada u skladu sa zahtjevima za zaštitu okoliša, bez obzira na to gdje se odlaže.

Na osnovu zakonske regulative na području Federacije Bosne i Hercegovine postoje ovlašteni subjekti za prikupljanje i izvoz opasnog otpada na ekološki prihvatljiv način. Subjekti koji su registrovani za prikupljanje i izvoz opasnog otpada u Federaciji Bosne i Hercegovine su: C.I.A.K. d.o.o. Grude, KEMEKO-BH d.o.o. Lukavac, Kemokop d.o.o. Tuzla, C.R.O.A. d.o.o. Vitez i Modernizacija d.o.o. Gradačac.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je u skladu sa važećim propisima u ime privrednih subjekata podnijelo 18 zahtjeva (prethodne saglasnosti) za uvoz prema nadležnim institucijama za prekogranični promet otpada u državama uvoza kao i 35 zahtjeva za tranzit nadležnim institucijama za prekogranični transport otpada u državama tranzita.

Nakon što su privredni subjekti dobili saglasnosti od nadležnih institucija država uvoza i tranzita ovo ministarstvo je izdalo konačne saglasnosti za izvoz opasnog otpada iz Bosne i Hercegovine/Federacije BiH, te su privredni subjekti u 2022. godini prikupili i izvezli iz Bosne i Hercegovine/Federacije BiH 6.191,68 tona opasnog otpada. U tabeli 1. prikazan je pregled izvezenih količina opasnog otpada iz Bosne i Hercegovine/Federacije BiH po godinama.

Tabela 1. Pregled izvezenih količina opasnog otpada iz Bosne i Hercegovine/Federacije BiH

Godina	2019.	2020.	2021.	2022.
Izvezeno opasnog otpada (t)	6.064,95	5710,75	7.883,34	6.191,68

Izvor: FMOIT

Opasni otpad koji se izvozi uglavnom čine: olovne baterije (istrošeni olovni akumulatori), istrošeni katalizatori onečišćeni/kontaminirani opasnim materijama, izmiješani otpad sastavljen od najmanje jedne vrste opasnog otpada, ostali otpad (uključujući mješavine materijala) od mehaničke obrade otpada koji sadrži opasne tvari, laboratorijske hemikalije, boje i lakovi, miješani čvrsti otpad, lijekovi, farmaceutski otpad i galvanski talog.

Pregled izvezenih količina opasnog otpada iz Bosne i Hercegovine/Federacije BiH po državama za 2022. godinu prikazan je tabelom 2., te se može se vidjeti da je najviše opasnog otpada izvezeno u Republiku Srbiju 42,68 %, Republiku Hrvatsku 16,34 %, a najmanje količine otpada su izvezene u Sjevernu Makedoniju 5,17% od ukupnih izvezenih količina otpada.

Tabela 2. Pregled izvezenih količina opasnog otpada po državama za 2022. godinu

Redni broj	Država izvoza	Količina opasnog otpada (tona)	Količina opasnog otpada (%)
1.	Republika Srbija	2.642,90	42,68 %
2.	Republika Hrvatska	1.011,82	16,34 %
3.	Slovenija	747,93	12,08 %
4.	Sjeverna Makedonija	575,67	9,30 %
5.	Austrija	537,30	8,68 %
6.	Savezna Republika Njemačka	355,06	5,73 %
7.	Italija	320,00	5,17 %

Izvor: FMOIT

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je u 2022. godini odobrilo tranzit 2.950,00 tona opasnog otpada kroz Bosnu i Hercegovinu/Federaciju Bosne i Hercegovine iz Republike Crne Gore u zemlje EU na konačno zbrinjavanje.

Pored navedenog, dana 01.01.2021. godine stupio je na snagu Amandman Bazelske konvencije za plastični otpad Odlukom BC 14/12 koja je usvojena na 14. sastanku Konferencije Strana za Bazelsku konvenciju.

Prema ranijim odredbama Bazelske konvencije za prekogranični transport neopasnog otpada od plastike nisu bile propisane posebne procedure (tzv. notifikacijski postupak), te se sav prekogranični promet otpada od plastike mogao odvijati bez određenih administrativnih zahtjeva. Međutim, stupanjem na snagu Amandmana za plastični otpad, za prekogranični promet otpadom od plastike primjenjuju se ista pravila kao i za opasni otpad, te se mora tražiti saglasnost za uvoz otpada od nadležne institucije u zemlji uvoznici. Izuzetak su pošiljke koje se

sastoje samo od jedne vrste otpadne plastike za koje postoji dokaz da će se odvojeno reciklirati i da nisu onečišćeni drugom vrstom otpada (B3011).

Na osnovu navedenih izmjena Federalno ministarstvo okoliša i turizma provodi posebne procedure (Notifikacijski postupak) kod uvoza i/ili izvoza otpada od plastike, te je ovo ministarstvo u 2022. godini pokrenulo četiri notifikacijska postupka (prethodno pisane saglasnosti) za izvoz otpadne plastike iz Federacije BiH u Republiku Srbiju u iznosu od 2.150 tona. Takođe, ovo ministarstvo je odobrilo uvoz 850 tona otpadne plastike privrednim subjektima WELTPLAST d.o.o. Posušje (700 tona) iz Republike Srbije i Eko Sirovina d.o.o. Tuzla (110 tona) iz Crne Gore.

FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA
SEKTOR ZA UPRAVLJANJE OTPADOM